

Sectoraal comité van het Rijksregister

Beraadslaging RR nr 79/2014 van 29 oktober 2014

Betreft: aanvraag van het Vlaams Departement Mobiliteit en Openbare Werken om mededeling te krijgen van informatiegegevens van het Rijksregister met het oog op een onderzoek naar verplaatsingsgedrag (RN-MA-2014-345)

Het Sectoraal comité van het Rijksregister, (hierna "het Comité");

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* (hierna "WRR");

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 31 *bis*;

Gelet op het koninklijk besluit van 17 december 2003 *tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de samenstelling en de werking van bepaalde Sectorale comités opgericht binnen de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer*;

Gelet op de aanvraag van Vlaams Departement Mobiliteit en Openbare Werken, ontvangen op 06/08/2014;

Gelet op de bijkomende informatie ontvangen op 10/09/2014;

Gelet op de aanvraag van het technisch en juridisch advies gericht aan de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken op 18/09/2014;

Gelet op het technisch en juridisch advies ontvangen op 23/10/2014;

Gelet op het verslag van de Voorzitter;

Beslist op 29 oktober 2014, na beraadslaging, als volgt:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. De aanvraag heeft tot doel om het Vlaams Departement Mobiliteit en Openbare Werken, Beleid Mobiliteit en Verkeersveiligheid, hierna de aanvrager genoemd, te machtigen om mededeling te bekomen van de informatiegegevens vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot 3° (niet de geboorteplaats), 5° en 8°, WRR met het oog op een onderzoek naar het verplaatsingsgedrag in Vlaanderen.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

2. De aanvrager werd bij beraadslaging RR nr. 19/2007 van 20 juni 2007, herzien door beraadslaging RR nr. 24/2007 van 18 juli 2007, en de beraadslaging RR nr. 26/2008 van 4 juli 2008 reeds gemachtigd om voor hetzelfde doeleinde, namelijk een onderzoek naar het verplaatsingsgedrag in Vlaanderen, onder de vorm van een toevalssteekproef de mededeling te krijgen van de informatiegegevens vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot 3°, 5° en 8° WRR. Met betrekking tot de geboortedatum bepaalde deze beraadslagingen dat alleen het geboortjaar aan de aanvrager mocht meegedeeld worden. Alleen indien dit technisch niet mogelijk zou zijn, mocht de geboortedatum verstrekt worden.

3. Uit de door de aanvrager meegedeeld stukken blijkt dat ingevolge beslissing van de bevoegde minister dit onderzoek nog 5 jaar zal voortgezet worden. In het licht daarvan wenst de aanvrager de komende 5 jaar een steekproef te trekken die hem een nettoresultaat geeft van 1.600 reacties per jaar.

A. FINALITEIT

4. De aanvrager wenst het mobiliteitsonderzoek nog 5 jaar verder te zetten. De beschouwingen die het Comité in de beraadslaging RR nr. 19/2007 maakte m.b.t. de specificiteit van dit doeleinde, kunnen hier hernomen worden:

"De Vlaamse overheid trekt jaarlijks geld uit met het oog op het voeren van een mobiliteitsbeleid. Het is belangrijk dat de beschikbare financiële middelen daartoe zo

efficiënt mogelijk worden besteed. Dit is slechts mogelijk voor zover men over zoveel mogelijk basisinformatie beschikt met betrekking tot o.a. het mobiliteitsgedrag, de evolutie van het mobiliteitsgedrag, omgevingsfactoren, de impact van het reeds gevoerde mobiliteitsbeleid.

Een enquête is een instrument dat de aanvrager toelaat om zich een idee te vormen van een aantal factoren die voor het uitstippelen van het mobiliteitsbeleid relevant zijn (...)

5. In de aanvraag wordt thans verder gespecificeerd dat naast de gebruikelijke analyse van het databestand met het oog op de standaard rapportage in verband met mobiliteit, er ook bijkomende analyses gebeuren, hetzij teneinde een antwoord te kunnen geven op vragen gesteld n.a.v. de standaardrapportage, hetzij met het oog op het beantwoorden van specifieke mobiliteit-gebonden vragen zoals bijvoorbeeld relatie tussen dieselgebruik en het aantal gereden kilometers, autogebruik en –bezit in een stedelijke omgeving.

6. Dit doet geen afbreuk aan de vaststelling van het Comité in de beraadslaging RR nr. 19/2007, namelijk dat het een welbepaald en uitdrukkelijk omschreven doeleinde betreft in de zin van artikel 4, § 1, 2°, WVP en artikel 5, tweede lid, WRR. Dit doeleinde is tevens gerechtvaardigd vermits de verwerkingen die eruit voorspruiten, gesteund zijn op artikel 5, eerste lid, a), WVP.

7. De data worden zoals aangestipt voor beleidsdoeleinden verzameld. De aanvrager geeft aan dat m.b.t de conclusies die worden getrokken, de burgers worden geïnformeerd via geïllustreerde brochures waarin hoogstens naar anonieme gegevens wordt verwezen. Het informeren van burgers over de mobiliteitsproblematiek kan als een verenigbaar doeleinde in de zin van artikel 4, § 1, 2°, WVP worden gekwalificeerd. Dit geldt trouwens ook voor het ter beschikking stellen van anonieme informatie aan studenten met het oog op de redactie van papers en eindwerken in verband met die materie.

B. PROPORTIONALITEIT

B.1. Ten overstaan van de gegevens

8. De aanvrager wenst voor 2.500 personen die door een toevalssteekproef uitgeloot worden, de mededeling te bekomen van een aantal informatiegegevens, namelijk deze die vermeld zijn in artikel 3, eerste lid, 1° tot 3° (niet de geboorteplaats), 5° en 8°, WRR, zijnde:

- de naam en de voornamen;
- de geboortedatum;
- het geslacht;
- de hoofdverblijfplaats;
- de burgerlijke staat.

9. Het Comité verwijst naar de overwegingen die het dienaangaande maakte in de beraadslagingen RR nr. 19/2007 en RR nr.26/2008:

*"De gegevens **"naam en voornaam"**, **"geslacht"** en **"hoofdverblijfplaats"** zijn noodzakelijk om op een correcte manier contact op te nemen met de potentiële deelnemers aan het onderzoek. Het **"geslacht"** is daarenboven nuttig om de representativiteit van de steekproef te beoordelen. De **"hoofdverblijfplaats"** laat daarenboven toe om ook een ruimtelijke analyse te verrichten.*

*Het feit dat men al dan niet alleenstaande is heeft een invloed op het verplaatsingsgedrag. In die optiek is het gegeven **"burgerlijke staat"** noodzakelijk om een representatief staal te trekken. Met het oog op het trekken van besluiten in functie van het feit of de respondent al dan niet alleenstaande is, is het niet nodig dat dit gegeven daadwerkelijk wordt meegedeeld. Het volstaat dat de aanvrager hetzij opgeeft hoe hij de steekproef wenst te spreiden m.b.t. dit gegeven, dan wel dat het Rijksregister een lijst aan de aanvrager bezorgt met de indicatie hoeveel alleenstaanden, gehuwden, ongehuwden, gescheiden en weduwen/weduwnaars de steekproef bevat.*

*Voor wat het gegeven **"geboortedatum"** betreft, werd gesteld dat het een element is dat toelaat om een representatief staal te trekken. Het laat de aanvrager tevens toe om in functie van de leeftijd van de uitgelote persoon op gepaste wijze contact te leggen (bijvoorbeeld voor een minderjarige via de ouders). In die optiek volstaat het dat het geboortjaar wordt meegedeeld aan de aanvrager, alleen indien het technisch*

onmogelijk blijkt om alleen het geboortjaar te verstrekken, mag de volledige geboortedatum meegedeeld worden."

10. Het Comité stelt vast dat de aanvraag voor wat de informatiegegevens vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot 3° (niet de geboorteplaats), 5°, en 8°, WRR betreft, in overeenstemming is met artikel 4, § 1, 3°, WVP, met die bijzonderheid dat:

- m.b.t. het gegeven burgerlijke staat volstaat het dat de aanvrager ofwel opgeeft hoe dit gegeven moet gespreid worden ofwel dat de diensten van het Rijksregister een lijst bezorgen aan de aanvrager met het aantal alleenstaanden, gehuwden, ongehuwden, gescheiden en weduwen/weduwnaars van de steekproef;
- alleen het geboortjaar zal meegedeeld worden aan de aanvrager. Alleen indien dit technisch niet mogelijk blijkt, mag de geboortedatum meegedeeld worden.

B.2. Ten overstaan van de wijze van bevraging

11. De aanvrager wenst de komende 5 jaar de reacties van ca. 1.600 personen per jaar te verzamelen.

12. Met het oog op de continuïteit en de vergelijkbaarheid van de resultaten van de vorige onderzoekscycli, wordt dezelfde werkwijze als voordien gehanteerd.

13. De medewerkers van de onderaannemer van de aanvrager gaan bij de uitgelote personen die bereid zijn om mee te werken aan het onderzoek langs om de vragenlijsten op de computer te laten invullen (per gezin en per gezinslid). Naar aanleiding hiervan wordt een verplaatsingsboekje verstrekt en wordt toegelicht hoe dit moet worden ingevuld. In de loop van de daaropvolgende week wordt het verplaatsingsboekje opgehaald. De medewerkers zullen dit document met de respondenten overlopen om er zeker van te zijn dat het correct werd ingevuld. Deze onderaannemer bezorgt de gecodeerde gegevens aan de aanvrager. Vervolgens worden de verzamelde data door een andere onderaannemer van de aanvrager gecontroleerd en geanalyseerd.

14. Rekening houdend met deze argumenten is het Comité van oordeel dat een gegevensverzameling aan de hand van een face-to-face interview aanvaardbaar is.

15. Op 3 september 2008 bracht de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer het advies nr. 27/2008 uit eigen beweging uit met betrekking tot de "Code waartoe de verkrijgers van Rijksregistergegevens zich verbinden bij het uitvoeren van hun wetenschappelijke onderzoeksopdracht". Daarin wordt, ingeval van een onderzoek aan de hand van een mondelinge

bevraging, bepaald onder welke voorwaarden de onderzoekers de gegevens uit het Rijksregister mogen ontvangen.

16. Het Comité stelt vast dat uit de bij de aanvraag gevoegde stukken blijkt dat de aanvrager zal werken conform de vereisten die in de code worden gesteld m.b.t.

- het verkrijgen van de instemming van de betrokkene,
- de training van de interviewers;
- de beveiliging van de persoonsgegevens;
- de rapportering;

zodat de mededeling van de gegevens zoals omschreven in punt 10 mag gebeuren.

B.3. Ten overstaan van de frequentie van de mededeling en de duur van de machtiging

17. Zoals reeds werd aangestipt wenst de aanvrager de komende 5 jaar ca. 1.600 reacties per jaar te verzamelen. Hij hoopt dit te doen aan de hand van een steekproef die 2.500 personen (ouder dan 6 jaar en woonachtig in het Vlaamse Gewest) omvat. Hij wenst om de 3 maanden een kwart van dit steekproeftotaal te ontvangen omdat het werk over het jaar wordt gespreid en hij also over redelijk recente adresgegevens kan beschikken.

18. Het Comité stelt vast dat het met het oog op het bereiken van het doeleinde, namelijk het verzamelen van 1.600 reacties per jaar, de trimestriële mededeling van een kwart van het steekproeftotaal gepast is (artikel 4, § 1, 3°, WVP).

19. Uit de door de aanvrager voorgelegde stukken blijkt dat dit onderzoeksproject 5 jaar in beslag zal nemen.

20. In het licht hiervan bepaalt het Comité dat een machtiging voor 5 jaar gepast is (artikel 4, § 1, 3°, WVP).

B.4. Ten overstaan van de bewaartermijn

21. In de aanvraag wordt gesteld dat de meegedeelde gegevens uit het Rijksregister niet worden bewaard maar dat ze vernietigd worden van zodra de verzamelde gegevens gecodeerd zijn.

22. Het Comité stelt vast dat dit niet wegneemt dat de gegevens toch gedurende een zekere, weliswaar relatief korte termijn, zullen worden bewaard, namelijk tot de gegevens verzameld aan de

hand van de vragenlijsten en het verplaatsingsboekje gecodeerd en gecontroleerd werden. Het bewaren van de gegevens tot de voormelde werkzaamheden werden verricht is, in het licht van het opgegeven doeleinde, niet overmatig (artikel 4, § 1, 5°, WVP).

23. De aanvrager verduidelijkte telefonisch dat de vernietiging de naam, voornaam en woonplaats betreft. De andere gegevens (geslacht, geboortjaar onder de vorm van de leeftijd,) worden, met het oog op de toetsing van de representativiteit van de steekproef en analyses, onbeperkt bewaard in een geanoniseerd databestand. In de mate dat het inderdaad anonieme gegevens betreft, is er niet langer sprake van persoonsgegevens en stelt de vooropgestelde bewaartermijn geen problemen.

24. Het Comité vestigt er wel de aandacht op dat gegevens slechts als anoniem kunnen bestempeld worden *indien ze niet met een geïdentificeerd of identificeerbaar persoon in verband kunnen worden gebracht* (artikel 1, 5°, van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 *ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens*)

25. Volledigheidshalve vestigt het Comité er de aandacht op dat het Rijksregister na het verstrijken van de termijn voor dewelke de machtiging wordt verleend, de gegevens van de uitgelote personen moet vernietigen. Op dat ogenblik bestaat er immers geen enkele operationele reden meer voor de diensten van het Rijksregister om deze gegevens nog langer bij te houden.

B.5. Intern gebruik en/of mededeling aan derden

26. De persoonsgegevens van **alle** uitgelote personen zijn uitsluitend toegankelijk voor de medewerkers van de aanvrager die instaan voor de coördinatie van het onderzoek en de controle van het veldwerk.

27. Voor het afnemen van de interviews wordt een beroep gedaan op een onderaannemer die onder de verantwoordelijkheid en controle van de aanvrager zal werken. De naam en het adres van de personen die meewerken aan het onderzoek zullen aan deze onderaannemer meegedeeld worden.

28. De medewerkers van het studie bureau leggen de huisbezoeken af. Dit betekent dat aan die medewerkers **uitsluitend** die persoonsgegevens worden verstrekt die zij nodig hebben om de uitgelote personen te bezoeken.

29. In dit verband vestigt het Comité de aandacht op de noodzaak van:

- een contract tussen de aanvrager en de onderaannemer waarin de punten voorzien in artikel 16 WVP evenals deze bepaald in de gedragscode van 21 mei 2008 worden geregeld, met bijzondere aandacht voor de verplichtingen van de medewerkers van het veldwerkbureau;
- een schriftelijke verbintenis van de medewerkers van de onderaannemer om de vertrouwelijkheid van de meegedeelde informatie te bewaren evenals de gedragscode van 21 mei 2008 te respecteren;
- een goede beveiliging van de gegevens die aan de hand van een laptop verzameld worden, zodat ingeval van diefstal van deze laatste, de gegevens niet kunnen gelezen worden door een derde (cryptering) of op z'n minst niet kunnen gelinkt worden aan een welbepaalde persoon;
- het feit dat er over moet worden gewaakt dat de onderaannemer niet van de gelegenheid gebruik maakt om andere vragen te stellen.

D. AANGIFTEPLICHT

30. Het Comité vestigt de aandacht van de aanvrager erop dat hij, vooraleer met de enquête aan te vangen, moet waken over de naleving van artikel 17 WVP (aangifte) evenals de bepalingen van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de WVP of desgevallend de aangifte verricht n.a.v. de vorige onderzoekscyclus actualiseren.

C. INFORMATIEBEVEILIGING

C.1. Consulent inzake informatiebeveiliging

31. De identiteit van de consulent inzake informatiebeveiliging werd meegedeeld.

32. De betrokkene werd reeds aanvaard door de beraadslaging RR nr. 19/2007.

C.2. Beveiligingsbeleid

33. Het Comité beoordeelt alleen het beveiligingsbeleid van de verantwoordelijke voor de verwerking, zijnde de aanvrager.

34. Uit de door de aanvrager meegedeelde stukken blijkt dat hij over een beveiligingsbeleid beschikt evenals over een plan in toepassing ervan.

35. Het Comité heeft er akte van genomen.

C.3. Personen die toegang hebben tot de informatiegegevens van het Rijksregister en lijst van deze personen

36. Het zullen de personeelsleden van de aanvrager zijn die het onderzoek organiseren en begeleiden, die toegang zullen hebben tot de meegedeelde gegevens van de uitgelote personen.

37. De aanvrager moet, zoals voorgeschreven door artikel 12 WRR, een lijst opstellen waarop de personen vermeld worden die toegang hebben tot de meegedeelde gegevens van het Rijksregister. Deze lijst zal voortdurend geactualiseerd en ter beschikking van het Comité gehouden worden.

38. De personen die op deze lijst worden opgenomen moeten daarenboven een verklaring ondertekenen waarin zij zich ertoe verbinden de veiligheid en het vertrouwelijk karakter van de informatiegegevens te bewaren.

39. Deze verplichting geldt ook voor de onderaannemers van de aanvrager.

**OM DEZE REDENEN,
het Comité**

1° machtigt het Vlaams Departement Mobiliteit en Openbare Werken, Beleid Mobiliteit en Verkeersveiligheid, **onder de voorwaarden uiteengezet in deze beraadslaging**, onder de vorm van een toevalssteekproef de periodieke mededeling te krijgen van de informatiegegevens van het Rijksregister vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot 3° (niet de geboorteplaats), 5° en 8°, WRR zoals bepaald in punt 10.

Deze machtiging wordt verleend voor een periode van 5 jaar teneinde het Vlaams Departement Mobiliteit en Openbare Werken, Beleid Mobiliteit en Verkeersveiligheid in staat te stellen om per onderzoeksjaar de vereiste reacties te verzamelen;

2° bepaalt dat indien op een later tijdstip een wijziging wordt aangebracht aan de organisatie van de informatiebeveiliging die een impact kan hebben op de antwoorden die met het veiligheidsformulier aan het Comité werden verstrekt (aanstelling van een consultant inzake informatiebeveiliging en antwoorden op de vragen m.b.t. de organisatie van de beveiliging), de begunstigde van de machtiging een nieuwe vragenlijst i.v.m. de stand van de informatiebeveiliging naar waarheid moet invullen en aan het Comité moet bezorgen. Het Comité meldt de ontvangst ervan en behoudt het recht om daarop later eventueel te reageren;

3° bepaalt dat wanneer het Comité de begunstigde van de machtiging een vragenlijst betreffende de informatiebeveiliging stuurt, deze laatste die vragenlijst waarheidsgetrouw moet invullen en terugsturen aan het Comité. Dit laatste zal de ontvangst bevestigen en hierop reageren indien hiertoe aanleiding bestaat.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Mireille Salmon